

• ӨЗГЕРІС ӨЛШЕМІ - ӨНДІРІС

Тоқыма және тамақ өнеркәсібі саласының мамандарын инновациялық жолмен ҰЛТТЫҚ ТҮРҒЫДА ДАЯРЛАУ

Қазір еліміздің барлық өңірінде Елбасы Н.Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: Рухани жаңғыру» атты мақаласынан туындайтын тағылымды іс-шараларды жүзеге асыруға бағытталған жұмыстар қызу жүреді. Рухани жаңғырудың басты тетігі ұлттық рух пен өнердің ара жібінің үзілмеуінде жатыр. Оның соны патриотизмге, туған жеріне деген сүйіспеншілікке ұласады. Туған жерге тағзым ету, ұлтымыздың мәдениеті мен тарихына, салт-дәстүріне құрметпен қарап, оны үнемі насихаттап отыру – патриотизмнің жарқын көрінісі болмақ.

«Рухани жаңғырудың негізгі іргетасы оң – ұлттық қолты сақтап білу, оны өз жаңғыру деген құр жаңғырыққа айналды» деді өз мақаласында Елбасы. Біздің пайымдауымызша, халқымыздың рухани мәдениеті мен салт-дәстүрлері және әдет-ғұрыптары. Міне, осылар топтаса келіп, қазақ халқының ұлттық менталитетін құрайды.

Сондықтан да, бұл идеологияның арқауы етіп халқымыздың ғасырлар бойы қалыптасып, бізге мұра болып жеткен салт-дәстүрлеріміз бен әдет-ғұрыптарымыз болуы керек деп санаймыз. Дана халқымызда «дәстүрдің озығы бар, тозығы бар» деген ұлағатты сөз бар. Демек, озығын аламыз, тозығын тастаймыз. Рухани жаңғыру дегеніміздің өзі, міне осы.

Осы бағытта саналы ұрпақ тәрбиелеу, білікті маман дайындаудағы жауапкершілігі мол міндетті жүзеге асырып келе жатқан озық оқу орындарының бірі – М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті.

Атаған білім ордасы жанынан «Тоқыма және тамақ инженериясы» Жоғары мектебі құрылған.

Жоғары мектепте «B070 – Тоқыма киім, аяқ киім және былғары бұйымдары», «B068 – Тамақ өнімдерінің өндірісі»

Білім бағдарламалары бойынша бакалаврлар, «M114 – Тоқыма: киім, аяқ киім және былғары бұйымдары», «M111 – Тамақ өнімдерін өндіру» Білім бағдарламалары бойынша магистрлер және де «O114 – Тоқыма: киім, аяқ киім және былғары бұйымдары» Білім бағдарламасы бойынша PhD докторлар даярланады.

Қазіргі таңда бұл Жоғары мектепте 931 студент, 23 магистрант, 7 докторант білім алууда. Олардың ішінде 97 пайызы мемлекеттік білім гранты негізінде оқиды. Жоғары мектеп студенттері өз мамандығымен қатар университеттің әскери кафедрасында оқып, әскери шен алады.

Жоғары мектеп құрамында 96 жоғары дәрежелі оқытушы, оның ішінде 1 ғылым докторы, 27 ғылым кандидаттары мен 8 PhD докторлар бар. Студенттердің тіл менгеруін арттыру мақсатында үш тілдік бағдарлама, яғни қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде сабақ жүргізіледі.

Мұнда студенттердің алған білімін қоғамдық жұмыстар арқылы ширата түсуіне мол мүмкіндік жасалған. Айналық, олар білім ошағындағы түрлі өнер, би, спорт үйірмелеріне қатысып, КТК, әдеби кештер, тақырыптық конференция жарыстарында бақ сынасады. Сондай-ақ, жоғары мектептің 30 пайызға жуық студенті өз қалаулары бойынша түрлі ғылыми-зерттеу үйірмелерінде танымал ғалымдармен бірлесіп оқырып, ізденіс жұмыстарын жүргізуде.

Олардың шығармашылық қабілетін дамытумен қоса, оның нәтижесін қажетіне қарай қолдана білуі – аса маңызды. Ал, біздің Жоғарғы мектеп таланти жастардың қазіргі заман талабына сай зерттеуші маман, білікті басқарушы болып қалыптасуына жол ашады. Жыл сайын әр мамандық бойынша таланти және дарынды студенттерді анықтайтын олимпиадалар өткізіліп тұрады.

Жоғарғы мектептің оқу аудиториялары заман талабына сай құрал – жабдықтармен жасакталған, материалдық-техникалық базасы жыл сайын толықтырылып отырады. Сонымен қатар, жоғары мектепте мамандандырылған 10 оқу зертханасы, интерактивті тақталар қойылған 9 компьютерлік аудиториялары бар.

Біліктілігі жоғары мамандардың теориялық білім алумен қатар, іс-тәжірибе дағдыларын игеруі аса маңызды. Осыған орай, 2012 жылы жоғары мектепте тігін бұйымдарын конструкциялау және киім дизайнын бойынша экспериментальды өндіріс орны ашылды. Бұл мақсатқа жалпы құны 32 млн. теңгені құрайтын заманауи жабдықтар сатып алынды. Оның қатарына JANOME, TUPICAL фирмаларының тігін, жиектеуші машиналары, сырып тігетін жаймаларды лазерлі пішу жинақтықтары бар. Сондай-ақ, бұл тізімді дигитайзер, плоттер секілді GERBER фирмасының авто жобалау жабдықтары толықтыра түседі. Атаған жабдықтармен жұмыс істеу тәжірибесін игерген тұлғалардың еңбек нарығында бәсекелестікке қабілетті маман болып қалыптасары сөзсіз. Ал, мұндай бесаспап маманның қайда болсын жұмысқа бірінші кезекте орналасатыны сөзсіз.

Жоғары мектеп кафедралары білім беру және ғылыми-зерттеу жұмыстарын бір-бірімен тығыз байланыстыра жүргізуде. Мұндай сан-салалы байланыс А.Н.Косыгин атындағы Мәскеу тоқыма институты, Иваново химия-технологиялық институты, Ташкент тоқыма және жеңіл өнеркәсібі институты арасында ежелден қалыптасқан. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасы Ұлттық инженерлік академиясы, «Сымбат» сән және бизнес академиясы, Алматы технологиялық жоғары мектебімен тығыз

байланыста жұмыс істейді. Мұндай достық қатынас М.Х.Дулати атындағы Тараз мемлекеттік жоғары мектебі, Өңдеу және тамақ өнеркәсібінің ғылыми-өндірістік орталығы («Қаз Агро Инновация» АҚ, Алматы қаласы), Мәскеу тамақ өндірісі мемлекеттік жоғары мектебі, Қолданбалы биотехнологиялық Мәскеу мемлекеттік университеті, Д.Менделеев атындағы Ресей химия-технологиялық университеті, сонымен қатар Манчестер Метрополитен университеті арасында дамып келеді.

Жыл сайын Қазақстан және шет елдерінің алдыңғы қатарлы журналдарында жоғары мектеп оқытушыларының 100-ден астам мақалалары мен баяндамалары жарияланады. Жоғары мектеп қабырғасындағы ғылыми жұмыстар еліміздегі өндіріс орындары үшін өзекті әрі аса қажетті бағыттар бойынша жүргізіледі. Олардың нақты тақырыптары тамақ өнімдерінің қауіпсіздігін, қазақтың ұлттық тағамдарын зерттеу және өндіріске енгізу, төтенше жағдайларда жұмыс істеуге арналған қорғаныс киімдері жайын қамтиды. Мұндай тақырыптардың қатарында медицина саласына арналған тоқыма материалдары, тоқыма өндірісінің қалдықтары негізінде алынған экологиялық таза материалдар туралы зерттеулер де атауға болады.

Жоғары мектеп тұлғалары облыстағы және республикадағы тоқыма және тамақ өнеркәсібі кәсіпорындарында табысты еңбек етіп келеді. Бізде даярланған мамандар «Нұр» ЖШС, «Экопродукт-Групп» ЖШС, «Рахат Шымкент» ЖШС, «Лалұшкі» ЖШС және «Тұтынушы» ЖШС -інде кездестіре аласыз. Сол секілді, «AZALA TEXTILE» ЖШС, «AZALA COTTON» ЖШС, «Шымкент-Кашемир» ЖШС, «ӘЛЕМ БТ» ЖШС, «Қазагроэкс» ЖШС-нің мекемелері мен «Джин-Текс» ЖШС, «Нимэкс» ЖШС,

«Асық Ата» мақта тазалау зауыттарында, «Назар Textile» ЖШС және «Бал Textile» ЖШС -де жемісті еңбек етуде.

Білім алушылар үшін маңызды ақпараттың бірі мемлекеттік грант мәселесі екені белгілі. Ендеше, біздің университет еліміз бойынша тоқыма, тамақ және жеңіл өнеркәсіп саласында мамандар даярлаудың алдыңғы қатарлы базалық жоғары оқу орны болып табылады. Жыл сайын осы салаға бөлінген мемлекеттік гранттың 60-65 пайызын жеңіп алуының өзі көп нәрсені аңғарта керек. Сонымен қатар, Колледж бітірушілері үшін оқудың қысқартылған түрі қарастырылған.

Егер мектептен алған білімді сапалы мамандық алумен ұштастырып, бәсекеге қабілетті маман болуды мақсат тұтсаңыз – бізге келіңіз. М.Әуезов атындағы ОҚМУ-нің «Тоқыма және тамақ инженериясы» Жоғары мектебінде сізді қызықты студенттік күндер мен болашағы жарқын өмір күтіп тұр.

А.А.ЕШКАНОВ

М.Әуезов ат. Оңтүстік Қазақстан университеті, «Тоқыма материалдарының технологиясы және жобалау» кафедрасының менгерушісі м.а.